

**STAN PRZYGOTOWANIA PAŃSTWA
DO SEZONU ZIMOWEGO
2015/2016**

RCOB

Rządowe Centrum
Bezpieczeństwa

CENTRUM OPERACYJNO-ANALITYCZNE RCB
LISTOPAD 2015

Raport został opracowany na podstawie materiałów Centrum Operacyjno-Analitycznego RCB oraz informacji przekazanych przez:

- *Ministerstwo Gospodarki,*
- *Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju,*
- *Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej,*
- *Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy,*
- *Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad,*
- *Wojewodów,*
- *Marszałków Województw.*

SPIS TREŚCI

STRESZCZENIE RAPORTU.....	4
I. PROGNOZOWANE WARUNKI HYDROLOGICZNO-METEOROLOGICZNE.....	5
II. DZIAŁANIA ADMINISTRACJI.....	6
III. OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA.....	7
IV. WSPARCIE OSÓB POTRZEBUJĄCYCH.....	8
V. BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE, CIEPŁOWNICZE I GAZOWE.....	8
VI. ZIMOWE UTRZYMANIE DRÓG, TORÓW KOLEJOWYCH, LOTNISK ORAZ PORTÓW.....	10
VII. REKOMENDACJE/ DZIAŁANIA O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU.....	11

STRESZCZENIE RAPORTU

OCENA ZAGROŻENIA

Według orientacyjnej prognozy sezonowej IMGW na okres grudzień 2015 – luty 2016 warunki atmosferyczne zbliżone będą do przeciętnych. Należy spodziewać się zagrożeń typowych dla sezonu zimowego, takich jak:

- zgony z powodu wychłodzenia organizmu,
- awarie sieci energetycznych, ciepłowniczych i kanalizacyjnych,
- utrudnienia w przejeźdźności szlaków komunikacyjnych.

Wyjściowe warunki hydrologiczne (niskie, tylko lokalnie średnie stany wód) oraz orientacyjna prognoza synoptyczna pozwalają przewidywać zwiększoną możliwość powstawiania zatorów śrężowych i śrężowo-lodowych na rzekach.

OCENA PRZYGOTOWANIA ADMINISTRACJI DO ZAGROŻEŃ SEZONU ZIMOWEGO

Według informacji przekazanych do RCB administracja jest przygotowana do sezonu zimowego, jednakże zidentyfikowano jednostkowe problemy wymagające rozwiązania.

STAN PRZYGOTOWANIA W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Zweryfikowano i uzupełniono stan magazynów przeciwpowodziowych. Zaktualizowano listę potencjalnych miejsc zatorogennych na rzekach mogących stwarzać zagrożenie powodziowe.

Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej nie otrzymał informacji z regionalnych zarządów gospodarki wodnej (RZGW) o uszkodzeniach obiektów piętrzących będących w administracji tych jednostek, mogących spowodować istotne zagrożenie dla bezpiecznego przeprowadzenia wód i lodu w okresie zimowym. Część obiektów o niedostatecznym stanie technicznym lub znajdujących się w trakcie remontów jest czasowo wyłączona z eksploatacji. Na zbiornikach posiadających retencję powodziową przygotowane zostaną odpowiednie rezerwy powodziowe. Lodolamacze (20) będące własnością RZGW są sprawne lub w trakcie prób technicznych.

STAN ZABEZPIECZENIA ENERGETYCZNEGO, CIEPŁOWNICZEGO I GAZOWEGO

Administracja oraz odpowiednie instytucje są przygotowane do reagowania w przypadku ewentualnych awarii. Stan przygotowania krajowego systemu zaopatrzenia w energię elektryczną do okresu zimowego 2015/2016 należy ocenić jako prawidłowy, pomimo możliwości wystąpienia pogorszenia bilansu mocy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (KSE), które powinno zostać zniwelowane przez prowadzone działania zaradcze. Stan przygotowania PSE w obszarze dotyczącym linii i stacji elektroenergetyczny jest prawidłowy. W czasie nadchodzącej zimy nie wystąpi ryzyko braku dostępności mocy cieplnej. W celu minimalizacji skutków awarii wskazane jest monitorowanie aktualnej i prognozowanej sytuacji meteorologicznej pod kątem występowania groźnych dla sieci zjawisk i możliwie szybkie wdrożenie odpowiednich procedur, a także informowanie mieszkańców o możliwych utrudnieniach oraz przewidywanych przerwach w dostawie energii, ciepła lub gazu.

STAN PRZYGOTOWANIA DO ZIMOWEGO UTRZYMANIA SZLAKÓW KOMUNIKACYJNYCH

Podmioty odpowiedzialne za funkcjonowanie drogownictwa, kolejnictwa i transportu kolejowego a także transportu lotniczego i morskiego działają zgodnie z przyjętymi na zimę procedurami. Opracowano standardy (włącznie z mapami) zimowego utrzymania dróg krajowych dla których zarządcą jest GDDKiA, przygotowano sprzęt oraz magazyny z materiałami. W zakresie zimowego utrzymania infrastruktury kolejowej, za co odpowiada PKP PLK S.A., przystąpiono do przygotowania niezbędnego sprzętu do ośnieżania, urządzeń elektrycznego ogrzewania rozjazdów kolejowych, zasłon ośnieżnych oraz pociągów siewnych. Zarządy portów lotniczych potwierdziły przygotowanie organizacyjne, materiałowe oraz sprzętowe do sezonu zimowego. Urzędy Morskie w Gdyni, Słupsku i Szczecinie, zgodnie z zakresem odpowiedzialności terytorialnej, zawarły lub w najbliższym czasie podpiszą stosowne umowy na lodołamanie przez holowniki portowe w celu przeciwdziałania zalodzeniu torów podejściowych, torów wodnych i kanałów portowych.

PRZYGOTOWANIE DO WSPARCIA OSÓB POTRZEBUJĄCYCH

Województwa są dobrze przygotowane do udzielania pomocy osobom bezdomnym i potrzebującym. W centrach zarządzania kryzysowego funkcjonują bezpłatne całonocne infolinie, gdzie można uzyskać informacje o miejscach i formach udzielania pomocy osobom potrzebującym. Rekomendowane są intensywne działania w obszarze informowania społeczeństwa o występujących i prognozowanych groźnych zjawiskach pogodowych z wykorzystaniem środków masowego przekazu.

I. PROGNOZOWANE WARUNKI HYDROLOGICZNO-METEOROLOGICZNE

Według orientacyjnej prognozy sezonowej IMGW¹ na okres grudzień 2015 – luty 2016 warunki atmosferyczne zbliżone będą do przeciętnych. Średnia sezonowa temperatura kształtować się będzie w normie lub nieco powyżej normy, natomiast sezonowa suma opadów przewidywana jest powyżej normy. W podziale na miesiące podstawowe parametry atmosferyczne prognozowane są następująco:

- grudzień 2015: średnia miesięczna temperatura w normie lub nieco powyżej normy, miesięczna suma opadów w normie lub nieco powyżej normy;
- styczeń 2016: średnia miesięczna temperatura powyżej normy, miesięczna suma opadów w normie;
- luty 2016: średnia miesięczna temperatura w normie, miesięczna suma opadów powyżej normy².

Nie prognozuje się bardzo silnych mrozów i ekstremalnych opadów śniegu.

Zgodnie z orientacyjną prognozą sezonową IMGW, wyjściowy stan warunków hydrologicznych w rzekach jest korzystny ze względu na **małe zagrożenie powodziowe, natomiast utrzymujące się przeważnie niskie i częściowo średnie stany wody mogą wpłynąć na zwiększenie możliwości powstawania zatorów na rzekach w okresie tworzenia się zjawisk lodowych.**

W związku z występującym od dłuższego czasu niedoborem opadów sytuacja hydrologiczna w znacznej części kraju na początku listopada wskazywała na utrzymywanie się niżówki hydrologicznej (obniżenie przepływu wody w rzekach poniżej przepływu średniego niskiego SNC). W grudniu przewiduje się wahania stanów wody, które lokalnie mogą być gwałtowne w związku z tworzeniem się zjawisk lodowych, co przy niskich stanach wody może skutkować tworzeniem się zatorów lodowych. W styczniu przewiduje się wahania stanów wody z możliwością lokalnych wzrostów, głównie w strefie wody średniej, związanych z okresowym pojawianiem się i zanikaniem zjawisk lodowych. W rzekach południowo-zachodniej i południowej części kraju prognozowane są wzrosty stanu wody związane z okresowym topnieniem pokrywy śnieżnej. W lutym prognozowane są wahania i dalsze wzrosty stanu wody do strefy wody wysokiej związane ze spływem wód roztopowych oraz zanikaniem zjawisk lodowych.

Według aktualnej oceny sytuacji hydrologiczno-meteorologicznej wystąpienie najniższych stanów wody spodziewane jest **grudniu br., natomiast najwyższych w lutym 2016 r.** Wyjściowe warunki hydrologiczne oraz orientacyjna prognoza synoptyczna pozwalają przewidywać zwiększoną **możliwość tworzenia się zatorów śrżżowych i śrżżowo-lodowych na rzekach, zwłaszcza w grudniu.** W przypadku tworzenia się zjawisk lodowych utrudniających przepływy wody w rzekach **powyżej punktów poboru wody dla potrzeb technologicznych elektrorowni, może to skutkować ograniczeniami w poborze wody na potrzeby procesu chłodzenia w elektrorowniach pracujących w otwartym obiegu wody chłodzącej.**

W ciągu całego okresu prognostycznego w przypadku wystąpienia silnego i długotrwałego wiatru z kierunków północnych(występującego głównie w zimnej porze roku), w strefie przybrzeżnej możliwy jest znaczny wzrost stanów wody na wybrzeżu i w ujściowych odcinkach rzek uchodzących do Bałtyku.

Ze względu na prognozowane w okresie grudzień-luty wartości temperatury w normie lub powyżej normy, przy prognozowanym łagodnym ociepleniu na koniec zimy **nie powinno dojść do powodzi roztopowej.**

¹ *Orientacyjna sezonowa prognoza dla Polski na okres grudzień 2015 – luty 2016 z uwzględnieniem prognozy meteorologicznej i hydrologicznej oraz scenariuszy przebiegu sytuacji hydrologicznej opracowana w Centrum Nadzoru Operacyjnego PSHM IMGW-PIB, 22.09.2015 r.*

² *W ujęciu statystycznym przedziały wartości normalnych (1981 – 2010) wynoszą: dla grudnia średnia miesięczna temperatura od -0.9°C do 0.8°C, miesięczna suma opadów od 27 mm do 41 mm; dla stycznia średnia miesięczna temperatura od -2.9°C do 0.2°C, miesięczna suma opadów od 18 mm do 30 mm; dla lutego średnia miesięczna temperatura od -1.9°C do 0.4°C, miesięczna suma opadów od 18 mm do 31 mm.*

II. DZIAŁANIA ADMINISTRACJI

1. Struktury systemu zarządzania kryzysowego zidentyfikowały zagrożenia mogące skutkować wystąpieniem sytuacji kryzysowej w sezonie zimowym 2015/2016. Prowadzony jest bieżący monitoring, a administracja i służby są gotowe do reagowania w celu minimalizowania negatywnych skutków warunków atmosferycznych.
2. Z inicjatywy Dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa 21 października 2015 r. zorganizowano robocze spotkanie z udziałem przedstawicieli podmiotów systemu zarządzania kryzysowego dotyczące przygotowania do sezonu zimowego 2015/2016 oraz zasad współpracy i komunikacji podczas reagowania w przypadku wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych.
3. Z uwagi na ocenę sytuacji hydrologicznej oraz wnioski z przebiegu okresu letniego 2015 r., z inicjatywy Dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa oraz Prezesa Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A., zorganizowano robocze spotkanie z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Gospodarki, Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, Dowództwa Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych oraz zarządów spółek ENEA Wytwarzanie (elektrownia Kozienice), Energa Elektrownie Ostrołęka SA, GDF SUEZ Energia Polska S.A. (elektrownia Połaniec) dotyczące potencjalnych zagrożeń dla funkcjonowania Krajowego Systemu Elektroenergetycznego w sezonie zimowym 2015/2016 oraz wypracowania środków zaradczych ukierunkowanych na zminimalizowanie negatywnych skutków dla obywateli.
4. W ramach przygotowania do sezonu zimowego odbyły się lub są planowane posiedzenia wojewódzkich zespołów zarządzania kryzysowego oraz spotkania wojewodów ze służbami, strażami, inspekcjami, instytucjami oraz jednostkami samorządu terytorialnego mające na celu sprawdzenie ich przygotowania do działań w sytuacji wystąpienia zagrożeń spowodowanych zjawiskami meteorologicznymi.
5. Na terenie wszystkich województw opracowano procedury działania na wypadek awarii sieci ciepłowniczych, wodociągowych i energetycznych o zasięgu lokalnym. Przed sezonem zimowym dokonano przeglądu stanu technicznego i niezbędnych napraw infrastruktury. Struktury zarządzania kryzysowego w ramach przygotowania do lokalnych awarii sieci energetycznych, wodociągowych i ciepłowniczych posiadają odpowiednie procedury ujęte w gminnych i powiatowych planach zarządzania kryzysowego. Na bieżąco utrzymywana jest współpraca z podmiotami realizującymi zadania zapobiegania i reagowania w przypadku wystąpienia tej grupy zagrożeń.
6. Podobnie jak w latach ubiegłych zintensyfikowano politykę prewencyjno-informacyjną dotyczącą zagrożeń występujących w okresie zimowym, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji osób bezdomnych, a także zimowego utrzymania budynków (usuwanie śniegu i sopli z dachów) i terenów podlegających zarządcom nieruchomości (odsnieżanie i odładzanie chodników).
7. Służby nadzoru budowlanego podejmują działania w celu przeciwdziałania zagrożeniom związanym z zalegającym na dachach śniegiem. W okresie intensywnych opadów inspektorzy nadzoru budowlanego kontrolować będą grubość pokrywy śnieżnej na dachach obiektów, w tym wielkopowierzchniowych oraz usuwanie niebezpiecznych sopli, brył i nawisów lodowych.
8. MSW i PSP we współpracy ze środkami masowego przekazu prowadzą ogólnopolską kampanię społeczno-edukacyjną *NIE dla czadu*, której celem jest uświadomienie społeczeństwu niebezpieczeństwa związanego z tlenkiem węgla i możliwości przeciwdziałania zagrożeniu. Ponadto podobne akcje informacyjne mające na celu zminimalizowanie zagrożenia czadem prowadzone są w części województw.
9. W celu przygotowania transportu kolejowego do zimy w dniach 20-21 października br. przeprowadzono ćwiczenie zarządzania kryzysowego „Zima 2015” z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Urzędu Transportu Kolejowego oraz jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za utrzymanie i eksploatację linii kolejowych zarządzanych przez PKP PLK S.A. Sprawdzone funkcjonalność procedur reagowania kryzysowego w czasie wystąpienia zagrożeń oraz sytuacji kryzysowych na liniach kolejowych oraz przećwiczone zarządzanie informacjami przez wybrane podmioty systemu zarządzania kryzysowego realizujące zadania przygotowawcze do okresu zimowego 2015/2016.
10. Według informacji przekazanych przez Wojewodów, informowanie i ostrzeganie ludności w sytuacjach zagrożeń zimowych prowadzone będzie za pomocą Regionalnego Systemu Ostrzegania (RSO) oraz poprzez umieszczanie komunikatów na stronach internetowych urzędów wojewódzkich a także w mediach społecznościowych.
11. W zakresie przekazywania i wymiany informacji w sytuacji kryzysowej między wojewódzkimi centrami zarządzania kryzysowego a PKP, PSP, Policją, GDDKiA oraz zarządami dróg wojewódzkich funkcjonujące systemy komunikowania i łączności (telefon, e-mail, SMS, połączenia tele i wideokonferencyjne, łączność radiowa z wojewódzkimi stanowiskami kierowania służb) oceniono jako wystarczające i tworzenie dodatkowych w okresie zimowym nie jest planowane.

III. OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA

1. Jednostki administracji oraz odpowiednie służby, w których właściwości leżą zadania związane z ochroną przeciwpowodziową, są w trakcie przygotowań do sezonu zimowego.
2. Zweryfikowano oraz uzupełniono stany magazynów przeciwpowodziowych administrowanych przez jednostki samorządu terytorialnego i wojewodów. Zaktualizowano procedury uruchamiania środków.
3. IMGW prowadzi stały monitoring hydrologiczno-meteorologiczny.
4. Regionalne zarządy gospodarki (RZGW) wodnej zaktualizowały listę potencjalnych miejsc zatorogennych na rzekach mogących stwarzać zagrożenie powodziowe (w sumie ok. 450). Należy podkreślić, że baza ta nie jest zamknięta, gdyż zarówno ilość miejsc mogących stwarzać zagrożenie powodziowe w okresie zimowym, ich długość oraz dokładna lokalizacja zależy każdorazowo od aktualnych warunków meteorologiczno-hydrologicznych występujących podczas kształtowania się pokrywy lodowej i może być zmienna.
5. RZGW przeprowadziły kontrole techniczne i przeglądy okresowe urządzeń hydrotechnicznych.
6. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej nie otrzymał informacji od regionalnych zarządów o uszkodzeniach obiektów piętrzących będących w administracji tych jednostek mogących spowodować istotne zagrożenie dla bezpiecznego przeprowadzenia wód i lodu w okresie zimowym. Część obiektów o niedostatecznym stanie technicznym lub znajdujących się w trakcie remontów jest czasowo wyłączona z eksploatacji³.
7. Zgodnie z instrukcjami gospodarowania wodą na zbiornikach posiadających retencję powodziową przygotowane zostaną odpowiednie rezerwy powodziowe, które umożliwią zmniejszenie kulminacji potencjalnych wiosennych wzebrań roztopowych.
8. Flota lodolamaczy, którą dysponują regionalne zarządy gospodarki wodnej liczy łącznie 20 jednostek⁴. Poszczególne RZGW są aktualnie w trakcie przygotowywania przetargów na operatorów jednostek, którzy zapewnią uzupełnienie obsady załóg lodolamaczy. Lodolamacze będące własnością RZGW są sprawne lub w trakcie prób technicznych a także wyposażane w sprzęt nawigacyjno-ratunkowy⁵.
9. W celu minimalizacji zagrożenia w RZGW są wdrożone procedury informujące o aktualnych stanach wody i występowaniu zjawisk lodowych. Na tej podstawie w okresie występowania zjawisk lodowych przygotowywane są i rozsyłane codzienne komunikaty o zjawiskach lodowych.
10. W zakresie przeciwdziałania negatywnym skutkom zjawisk lodowych na rzekach, gdzie nie prowadzi się akcji lodolamania w obszarze administrowanym przez RZGW Kraków na okres od listopada br. do czasu ustania zjawisk lodowych w 2016 r., zawarte zostanie porozumienie dotyczące zapewnienia swobodnego spływu wód powodziowych i lodów oraz zapobieżenia bezpośrednim skutkom zatorów lodowych z wykonawcami robót hydrotechnicznych i regulacyjnych posiadającymi odpowiedni sprzęt ciężki. Pozostałe RZGW nie zawierają rutynowych umów z firmami zewnętrznymi na usuwanie zatorów, a ewentualne działania podejmowane są w trybie doraźnym w przypadku wystąpienia zagrożenia. RZGW dysponują wykazami firm, które mogą zostać użyte w przypadku zagrożeń i wstępnymi ustaleniami z tymi firmami.
11. Wojewódzkie Zarządy Melioracji i Urządzeń Wodnych przeprowadziły lub są w trakcie wykonywania kontroli stanu technicznego i bezpieczeństwa podlegających im budowli hydrotechnicznych (budowle piętrzące, wały przeciwpowodziowe, zbiorniki retencyjne). Na podstawie kryteriów oceny stanu technicznego zidentyfikowano odcinki wałów przeciwpowodziowych będące w stanie mogącym zagrażać bezpieczeństwu (na terenie województwa dolnośląskiego, małopolskiego, mazowieckiego, świętokrzyskiego)⁶.

³ Zastrzeżenia dotyczące stanu konstrukcji sygnalizuje Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu odnośnie śluz: Okole, Czyżówkowo, Nowe, Lipica, Lisi Ogon, Łochowo, Frydrychowo oraz jazów: Romanowo i Gromadno – konieczne będzie przeprowadzenie remontów budowli z powodu postępującej degradacji konstrukcji obiektów. Ponadto, w okresie jesiennym br. w trakcie kontroli stanu technicznego urządzeń hydrotechnicznych i obwałowań w zarządzie RZGW we Wrocławiu stwierdzono brak wymaganego wzniesienia korony obwałowań rzeki Odry w km 275,6 – 281,0; 271,750 – 272,941 i 270,180 – 274,600 dla II klasy ważności obiektu, tj. dla przepływu 00,3%. Jednak wartości przepływów o prawdopodobieństwie $Q=0,3\%$ odnoszą się do rozporządzenia Ministra Środowiska z 2007, które stosuje się wyłącznie dla nowych i przebudowywanych obiektów piętrzących. Wzniesienie korony wału dla budowli klasy II dla warunków rozporządzenia obowiązującego w chwili budowy spełnia jego wymogi. RZGW we Wrocławiu jest na etapie sporządzania projektu przebudowy i modernizacji obwałowań (uzyskiwane są wymagane pozwolenia i decyzje administracyjne).

⁴ W bieżącym roku RZGW w Gdańsku, Szczecinie, Warszawie i we Wrocławiu przejęły łącznie 15 lodolamaczy od spółek Skarbu Państwa – PBH „Odra 3” oraz PBW Warszawa. Ponadto RZGW Szczecin dysponuje dwoma nowymi prototypowymi lodolamaczami Andrzeja i Stanisław natomiast 3 lodolamacze były już wcześniej w posiadaniu RZGW Gdańsk.

⁵ Należy zwrócić uwagę, że przy niskich stanach wody zimowa osłona lodowa przy pomocy lodolamaczy może być utrudniona, a na niektórych odcinkach rzek niemożliwa (według aktualnej oceny sytuacji hydrologicznej dotyczy to zwłaszcza regionu wodnego dolnej Wisły a w szczególności odcinków na rzece Wiśle).

⁶ Przyczyną złej oceny jest w wielu przypadkach fakt, że od momentu wybudowania obiektów hydrotechnicznych zmieniły się normy techniczne dla tego rodzaju budowli.

IV. WSPARCIE OSÓB POTRZEBUJĄCYCH

1. Administracja jest dobrze przygotowana w zakresie wsparcia osób bezdomnych. Na terenie wszystkich województw funkcjonują obiekty przygotowane na przyjęcie osób potrzebujących.
2. Zweryfikowano i zaktualizowano listę miejsc noclegowych dla osób bezdomnych i potrzebujących. Sporządzono bazy teled adresowe. Liczba wolnych miejsc w noclegowniach będzie na bieżąco monitorowana przez wojewódzkie centra zarządzania kryzysowego.
3. We wszystkich urzędach wojewódzkich w sezonie zimowym udzielana będzie całodobowo informacja o miejscach i formach zapewnienia pomocy dla osób bezdomnych i potrzebujących (w godzinach pracy urzędów informacji udzielają WCZK lub wydziały polityki społecznej, w pozostałych godzinach WCZK, w części urzędów wojewódzkich funkcjonują dedykowane infolinie).
4. Jednostkom samorządu terytorialnego polecono skoordynowanie wspólnych działań samorządów i podmiotów niepublicznych na rzecz zapewnienia schronienia nie tylko osobom bezdomnym, ale także starszym, niepełnosprawnym oraz znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.
5. Zalecono skontrolowanie zasilania awaryjnego energią elektryczną w szpitalach. Aktualizowane są listy gospodarstw rodzinnych wymagających ciągłego zasilania w związku z działaniem aparatury podtrzymującej zdrowie lub życie chorych.
6. Policja oraz straż (miejskie, gminne) podejmują działania mające na celu identyfikację miejsc pobytu osób bezdomnych, samotnych i niesamodzielnych, które narażone mogą być na utratę życia i zdrowia w wyniku wychłodzenia organizmu. W okresach występowania mrozu miejsca te będą kontrolowane w celu udzielania pomocy potrzebującym.

V. BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE, CIEPŁOWNICZE I GAZOWE

1. Stan przygotowania krajowego systemu zaopatrzenia w energię elektryczną do okresu zimowego 2015/2016 należy ocenić jako prawidłowy, pomimo możliwości wystąpienia pogorszenia bilansu mocy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (KSE), które powinno zostać zniwelowane przez prowadzone działania zaradcze.
2. Aktualne bilanse mocy na okres zimowy 2015/2016 wskazują, że w listopadzie br. oraz w styczniu 2016 r. mogą wystąpić niedobory nadwyżki mocy dostępnej dla Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. (Operatora Systemu Przesyłowego OSP) w stosunku do nadwyżki wymaganej krajowych zasobów wytwórczych dla pokrycia krajowego zapotrzebowania na moc w KSE. Wskazuje to na możliwość wystąpienia konieczności wykorzystania środków nadzwyczajnych dostępnych dla PSE S.A., między innymi w postaci uruchamiania jednostek wytwórczych nJWCD (jednostka wytwórcza nie podlegająca centralnemu dysponowaniu przez OSP) lub awaryjnego importu dyspozytorskiego z sąsiednich systemów elektroenergetycznych.
3. Ze względu na niski poziom rzek, w przypadku dalszego braku opadów i możliwości wystąpienia w długim okresie niskich temperatur, istnieje ryzyko pojawienia się ubytków hydrologicznych, w szczególności w Elektrowni Połaniec (GDF SUEZ Energia Polska S.A.), Elektrowni Stalowa Wola (TAURON Wytworzenie S.A.), Elektrowni Kozienice (ENEA Wytworzenie Sp. z o.o.) i Elektrowni Ostrołęka (ENERGA Elektrownie Ostrołęka S.A.), co może znacząco wpłynąć na dalsze pogorszenie bilansu mocy.
4. PSE S.A. przewidując wystąpienie deficytów mocy w KSE zakupiły usługi interwencyjnej rezerwy zimnej (830 MW dostępne od stycznia 2016 r.) oraz usługi reakcji strony popytowej⁷ (ok. 200 MW).
5. Stan przygotowania PSE w obszarze dotyczącym linii i stacji elektroenergetyczny jest prawidłowy.
6. Dodatkowo w związku z przewidywaną możliwością wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej podjęto w PSE działania mające na celu:
 - wypracowanie wspólnie z operatorami systemów przesyłowych Europy kontynentalnej (skupionych w ramach tzw. TSO Security Coordination) specjalnej procedury, dzięki której w sytuacji spodziewanego deficytu mocy będzie możliwe zaimportowanie przynajmniej 1000 MW przez połączenia synchroniczne KSE. Procedura taka jest obecnie opracowywana przez dedykowaną grupę zadaniową Critical Grid Situation – CGS TSC powołaną z inicjatywy PSE, a zakończenie prac jest planowane na koniec listopada 2015 r.;
 - przesunięcie remontów jednostek wytwórczych w elektrowniach poza okres zimowy;
 - utrzymanie dyspozycyjności zgłoszonego do wyłączenia w 2016 roku Bloku 1 w Elektrowni Bełchatów będącego w zarządzaniu PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. (PGE PGIEK S.A.);
 - pozyskanie pomocy awaryjnej od systemów nie sąsiadujących bezpośrednio z PSE (z Austrii – APG, Chorwacji – HOPS, Słowenii – ELES oraz Węgier – Mavir), która wiąże się z potrzebą podpisania umów na dostawy i tranzyt (przez systemy sąsiednie) energii elektrycznej do KSE;

⁷ Reakcja strony popytowej (ang. Demand Side Response) – kształtowanie krzywej obciążenia, poprzez sterowanie obciążeniami, czyli zmniejszenie obciążenia lub przesunięcie obciążenia na okres poza szczytem.

- monitorowanie i prowadzenie działań łagodzących skutki problemów hydrologicznych w elektrowniach, które umożliwiłyby w przypadku wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa podjęcie wszelkich możliwych działań dla zapewnienia wymaganego poziomu wody (np. spiętrzenia) w miejscu jej poboru przez elektrownię. Elektrownie Ostrołęka, Połaniec i Stalowa Wola posiadają przygotowane środki zaradcze na wypadek niskiego poziomu wód. PSE będzie wspierać działania ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. w celu wybudowania spiętrzenia tymczasowego.

7. **Operatorzy Systemów Dystrybucyjnych (OSD) podjęli szereg działań związanych z właściwym utrzymaniem sieci elektroenergetycznej** (ogłędziny, przeglądy, prace modernizacyjne, remontowe, inwestycyjne), wypełniając w ten sposób obowiązki wynikające z ustawy *Prawo energetyczne*. Przygotowano sieć⁸ do typowych i przewidywalnych warunków atmosferycznych występujących w okresie jesienno-zimowym. OSD posiadają również procedury w przypadku wystąpienia ograniczeń w dostawie energii elektrycznych, plany ograniczeń deficytowych, w szczególności ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej uzgodnione z PSE S.A. i zatwierdzone przez Prezesa URE. Opracowane zostały zasady reagowania w sytuacjach występowania masowych uszkodzeń w sieciach.
8. Spółki posiadają zaplecze techniczne zapewniające mobilną rezerwę w sytuacjach kryzysowych wywołanych warunkami pogodowym i przygotowane są także plany na wypadek wystąpienia różnych zdarzeń zmniejszających bezpieczeństwo pracy sieci.
9. Służby dyspozytorskie prowadzące ruch sieci elektroenergetycznej pełnią całodobowe dyżury i dysponują zespołami pogotowia energetycznego, przeszkolonymi brygadami oraz doświadczoną kadrą inżynierjno-techniczną. Ponadto oddziały spółek mają zawarte porozumienia o wzajemnej wymianie informacji w przypadku wystąpienia masowych awarii sieciowych z wojewodami oraz innymi spółkami dystrybucyjnymi i przesyłowymi.
10. OSD są przygotowani do usuwania skutków awarii sieci elektroenergetycznych, w tym także w ekstremalnych warunkach (zapewniona jest dostateczna liczba samochodów, brygady sieciowe wyposażone są w odpowiednią liczbę pił mechanicznych do wycinki powalonych drzew i gałęzi, OSD posiadają sukcesywnie uzupełniane zapasy materiałów technicznych, część OSD ma ponadto zawarte umowy z dostawcami materiałów na wypadek zwiększonej ilości awarii).
11. Dla sprawnego usuwania skutków awarii rozległych i odbudowy sieci OSD bezpośrednio współpracują ze spółkami wykonawczymi funkcjonującymi w ramach koncernów, a także w sytuacjach zwiększonej awaryjności sieci dystrybucyjnej spowodowanych ekstremalnymi warunkami pogodowymi, z firmami zewnętrznymi wykonującymi usługi o charakterze interwencyjnym przy usuwaniu skutków awarii sieci elektroenergetycznych.
12. W dyspozycji OSD pozostają agregaty prądowców różnej mocy wykorzystywane między innymi w sytuacjach szczególnych do zasilania odbiorców w przypadku występowania długotrwałych przerw w dostawie energii elektrycznej, jak również do zasilania elektronarzędzi i oświetlenia w trakcie pracy monterów w terenie. Liczba oraz moc tych agregatów, jak wykazuje praktyka, zabezpiecza zasadniczo potrzeby spółek w sytuacjach niekatastrofalnych.
13. W przypadku wystąpienia ekstremalnych warunków atmosferycznych takich jak huragany, intensywne opady śniegu, szadź oraz inne sytuacje o charakterze nadzwyczajnym, związanych z działaniem żywiołu, można spodziewać się wystąpienia awarii sieciowych⁹.
14. Elektrownie zgromadziły wymagane przepisami zapasy paliw, a ich uzupełnianie jest zabezpieczone umowami handlowymi.
15. W elektrowniach i elektrociepłowniach dokonano przeglądu infrastruktury techniczno-organizacyjnej, w szczególności dotyczącego zabezpieczenia i przygotowania jednostek wytwórczych energii elektrycznej i ciepła.
16. W sezonie zimowym bloki energetyczne będą w pełnej dyspozycji. Postoje związane z remontami planowymi bloków są uzgodnione z OSP w ramach opracowywania planów Koordynacyjnych Miesięcznych i Planów Koordynacyjnych Rocznych. Natomiast wykonywanie bieżących prac remontowych zabezpieczone jest stosownymi umowami serwisowymi.
17. Spółki wytwórcze posiadają odpowiednie procedury postępowania na wypadek wystąpienia zagrożenia klęskami żywiołowymi.
18. Obecnie w kraju istnieje około 60% nadwyżka zainstalowanej mocy cieplnej w stosunku do mocy zamówionej¹⁰, co powoduje, iż nie występuje niebezpieczeństwo braku dostępności mocy cieplnej, nawet przy ewentualnych bardzo niskich temperaturach podczas zimy 2015/2016.

⁸ Zgodnie z założeniami sieć elektroenergetyczna w sezonie zimowym 2015/2016 będzie pracowała w układzie normalnym zgodnie z opracowanym wcześniej planem, uzgodnionym z OSP. W dokumencie tym zawarte są między innymi techniczne warunki pracy sieci zapewniające maksymalną pewność zasilania odbiorców przy zachowaniu aspektów ekonomicznej pracy urządzeń.

⁹ 73 proc. stanowią sieć napowietrzna, która jest szczególnie narażona na ekstremalne warunki pogodowe. Prowadzone przeglądy zapobiegają awariom wynikającym z tych zagrożeń lecz nie gwarantują w pełni ich bezawaryjność. Powodem jest znaczna dekapitalizacja majątku sieciowego i ograniczone możliwości jego odtwarzania. W sytuacji awarii działania operatorów będą ukierunkowane na maksymalne ograniczenie ich zasięgu oraz jak najszybsze wznowienie dostaw energii do odbiorców końcowych.

¹⁰ Moc zamówiona jest ustalana przez odbiorców adekwatnie do największej mocy cieplnej jaka może wystąpić w danym obiekcie w warunkach najmniejszej temperatury charakterystycznej dla strefy klimatycznej (norma PN-EN 128310), w której zlokalizowany jest obiekt.

19. Według informacji przedsiębiorstw energetycznych duża część planowanych remontów została już zakończona, a pełna dyspozycyjność zostanie osiągnięta na początku grudnia, czyli przed planowanym szczytem zapotrzebowania na moc cieplną¹¹.
20. W przypadku konieczności ograniczenia dostaw energii cieplej, organami uprawnionymi do kontroli ograniczeń są wojewodowie. Ochronie przed wprowadzaniem ograniczeniami podlegają odbiorcy pobierający ciepło na potrzeby gospodarstw domowych, szpitale, żłobki, przedszkola oraz inne obiekty użyteczności publicznej określone przez wojewodę.
21. Wielkość zapasu obowiązkowego gazu ziemnego na okres od 1 października 2015 r. do 30 września 2016 r. została ustalona przez PGNiG SA na poziomie 8 919 229 MWh i zaakceptowana przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Zapas obowiązkowy alokowano w GIM Kawerna, GIM Sanok i IM Wierzychowice.
22. **System gazu wysokometanowego i zaazotowanego jest przygotowany do sezonu zimowego w zakresie zdolności przesyłowych oraz czynności eksploatacyjnych.** W warunkach bezawaryjnych pracy systemu nie przewiduje się zagrożenia zrealizowania dostaw gazu do odbiorców do wielkości planowanego szczytowego zapotrzebowania.
23. **Plan całkowitego wypełnienia podziemnych magazynów gazu nie jest zagrożony i przed rozpoczęciem szczytu zimowego będą one dysponować maksymalnymi mocami odbioru.**
24. W warunkach utrzymującego się przez dłuższy czas zmniejszenia dostaw do systemu mogą wystąpić okresowe problemy z jego zbilansowaniem.
25. W przypadku, kiedy sytuacja taka występowałaby nadzwyczajnie długo może dojść do konieczności zastosowania zarówno środków rynkowych¹² jak i nierynkowych zapewnienia bezpieczeństwa dostaw.

VI. ZIMOWE UTRZYMANIE DRÓG, TORÓW KOLEJOWYCH, LOTNISK ORAZ PORTÓW

1. Podmioty odpowiedzialne za zarządzanie szlakami komunikacyjno-transportowymi: drogowymi, kolejowymi, lotniczymi i morskimi są przygotowane do sezonu zimowego 2015/2016.
2. W Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) opracowano standardy zimowego utrzymania dróg, w tym m.in. przygotowano sprzęt i magazyny z materiałami do usuwania śliskości zimowej oraz opracowano mapy zimowego utrzymania dróg krajowych. Planowane jest ustawienie zasłon przeciwnieźnych w wyznaczonych miejscach.
3. Zawarto odpowiednie umowy na realizację zadań związanych z zimowym utrzymaniem dróg krajowych, w tym na dostawę materiałów i sprzętu.
4. Prowadzony jest całodobowy monitoring zagrożeń na całej sieci dróg krajowych. Zbieranie i przekazywanie informacji o zagrożeniach na sieci dróg krajowych prowadzone będzie przez punkty informacji drogowej w centrali i 16 oddziałów GDDKiA (informacje przekazywane są na bieżąco zainteresowanym podmiotom, umieszczone są również na stronie internetowej GDDKiA w zakładce serwis dla kierowców).
5. Zarządy dróg miejskich w miastach na prawach powiatu oraz zarządy dróg powiatowych wykonują zadania w okresie zimowym w oparciu o rejonowe i lokalne plany działań uwzględniające procedury i zasady uruchomienia dodatkowych środków na odsnieżanie w przypadku wystąpienia długotrwałych intensywnych opadów śniegu.
6. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. (PKP PLK S.A.), odpowiedzialne za zimowe utrzymanie infrastruktury kolejowej, przystąpiły do przygotowania niezbędnego sprzętu do odsnieżania, urządzeń elektrycznego ogrzewania rozjazdów kolejowych, zasłon odsnieżnych oraz pociągów stacyjnych.
7. Przygotowano plany zatrudnienia na okres zimowy, w tym wytypowano zespoły do szybkiego usuwania usterek i awarii w infrastrukturze kolejowej. Zawarto stosowne umowy z firmami zewnętrznymi w celu wzmocnienia własnego potencjału siły roboczej przeznaczzonego do przywracania przejezdności linii kolejowych.
8. W zakresie przygotowania dworców kolejowych, zgodnie z decyzją Zarządu PKP S.A. (zarządca dworców kolejowych), od 15 grudnia br. do 15 marca 2016 r. 70 dworców będzie udostępnianych podróżnym przez całą dobę. W sytuacjach nadzwyczajnych właściciele organy PKP S.A. mogą podjąć decyzję dotyczącą zamykania i otwierania dworców oraz udostępnić je pasażerom przez całą dobę.

¹¹ Polskie ciepłownictwo jest głównie oparte na węglu oraz ze względu na wymogi zawarte w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie zapasów paliw w przedsiębiorstwach energetycznych istnieje pełne bezpieczeństwo zaopatrzenia w ciepło miast, które posiadają źródła węglowe. W kraju około 30% ciepłowni i elektrociepłowni spalających gaz podłączona jest do magistrali, która zasilana jest lokalnym gazem zaazotowanym. W tych miejscach nie występuje zagrożenie braku dostępności paliw w okresie zimowym. Natomiast tam, gdzie spalany jest gaz wysokometanowy, produkcja ciepła jest zależna od ciągłości dostaw. Jednak zazwyczaj źródła te posiadają węglowe kotły szczytowe, które przy ewentualnym braku gazu w systemie częściowo mogą zastąpić źródła gazowe. Nie ma możliwości przesyłu ewentualnie brakującej części energii cieplej z innego systemu ciepłowniczego, który ma możliwość produkcji z nadwyżką, ze względu na to, nie istnieje krajowy system ciepłowniczy.

¹² Dostępne środki rynkowe po stronie popytowej przy długotrwałym szczytowym zapotrzebowaniu odbiorców na gaz mogą być niewystarczające dla zbilansowania systemu. Z tego względu Zleceniodawca Usługi Przesyłowej powinien dołożyć wszelkich starań i wskazać czynności pozwalające wykorzystać środki rynkowe po stronie popytowej oraz uelastycznic dostawy gazu ze źródeł w zakresie niewykorzystanych zdolności technicznych systemu przesyłowego.

9. W oparciu o ww. decyzję w okresie od 15 grudnia do 15 marca w przypadku temperatury powietrza poniżej -10°C czynne dworce kolejowe, na których funkcjonuje całodobowa ochrona fizyczna osób i mienia, nie będą zamykane na przerwę techniczną. W przypadku spadku temperatury powietrza poniżej -20°C wszystkie czynne dworce będą dostępne przez całą dobę (nie będą zamykane na przerwę techniczną).
10. PKP S.A., PKP Intercity S.A. oraz PKP PLK S.A. utworzyły działające całodobowo Centrum Wsparcia Klienta. Do zadań tego centrum należy m.in.: koordynacja wydawania poczęstunków na dworcach i w pociągach w przypadku opóźnień pociągów oraz koordynacja działań informacyjnych i uruchamianie dodatkowych kanałów komunikacji z klientami.
11. Porty lotnicze (12 na terenie kraju¹³) potwierdziły przygotowanie organizacyjne, materiałowe oraz sprzętowe do sezonu zimowego.
12. W celu zapewnienia bezpiecznego, ciągłego, płynnego i efektywnego działania urządzeń radiolokacyjnych zarządzanych przez Polską Agencję Żeglugi Powietrznej przygotowano niezbędne siły i środki do odśnieżania lub odladzania systemów antenowych ośrodków radiolokacyjnych, czujek i sensorów systemów meteorologicznych oraz dojazdów do systemów radionawigacyjnych.
13. Urzędy Morskie w Gdyni, Słupsku i Szczecinie, zgodnie z zakresem odpowiedzialności terytorialnej, zawarty lub w najbliższym czasie podpiszą stosowne umowy na lodołamanie przez holowniki portowe w celu przeciwdziałania zalodzeniu torów podejściowych, torów wodnych i kanałów portowych, co stanowi kluczowe utrudnienie w okresie zimowym w obszarze transportu morskiego.
14. W przypadku wystąpienia utrudnień dla funkcjonowania portów urzędy morskie publikują informacje o zalodzeniach oraz ogłaszają informacje o wprowadzonych restrykcjach i organizacji ruchu na torach wodnych.

VII. REKOMENDACJE/ DZIAŁANIA O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU

DYREKTOR RZĄDOWEGO CENTRUM BEZPIECZEŃSTWA

Rekomendowane

1. Wymiana informacji o poziomie zagrożenia i podejmowanych działaniach.
2. Koordynacja w zakresie utrzymania stałej współpracy i wymiany informacji podmiotów na poziomie centralnym i wojewódzkim odpowiedzialnych za reagowanie w przypadku wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych poprzez organizowanie cyklicznych wideokonferencji.
3. Opublikowanie na stronie internetowej RCB wykazu miejsc i form udzielania pomocy osobom potrzebującym na obszarze poszczególnych województw.

Wdrożone

1. Nawiązanie współpracy z wybranymi rozgłośniami radiowymi w celu nadawania komunikatów radiowych w sytuacji prognozowanych i występujących groźnych zjawisk pogodowych.
2. Przygotowanie i opublikowanie na stronie internetowej RCB poradników na temat zagrożeń zimowych.
3. Nawiązanie współpracy z Krajowym Sztabem Ratownictwa w celu przekazywania za pośrednictwem CB radia komunikatów i ostrzeżeń dla kierowców.

MINISTER GOSPODARKI/OPERATOR SYSTEMU PRZESYŁOWEGO/OPERATORZY SYSTEMÓW DYSTRYBUCYJNYCH

1. Przekazanie przez zarządy elektrowni Kozienice i Połaniec do Prezesa Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. (PSE S.A., Operator Systemu Przesyłowego) oraz do Dyrektora RCB planów działań na wypadek wystąpienia niekorzystnych lub skrajnie niekorzystnych warunków pracy, mogących skutkować znaczącymi ubytkami hydrologicznymi w bilansie mocy.
2. Podjęcie działań mających na celu modyfikację harmonogramów remontów bloków energetycznych planowanych na styczeń 2016 r.
3. Zmobilizowanie Operatorów Systemów Dystrybucyjnych (OSD) do przekazania wojewodom: mazowieckiemu, podlaskiemu, warmińsko-mazurskiemu i lubelskiemu planów odłączeń od sieci dystrybucyjnej na wypadek prowadzenia okresowego wyłączenia odbiorców w trybie awaryjnym. Pozyskanie przez wojewodów takiej informacji jest konieczne dla zaplanowania odpowiednich działań z zakresu reagowania kryzysowego.

MINISTER ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI

1. Koordynacja działań podejmowanych przez poszczególnych wojewodów.
2. Zwrócenie się do wojewodów o możliwie wczesne reagowanie w przypadku wystąpienia zagrożenia oraz skoordynowanie współpracy służb z jednostkami samorządowymi w zakresie udzielania pomocy osobom

¹³ Port Lotniczy Rzeszów-Jasionka, Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków-Balice, Port Lotniczy Poznań-Ławica, Port Lotniczy Gdańsk, Port Lotniczy Wrocław, Port Lotniczy Szczecin-Goleniów, Port Lotniczy Bydgoszcz, Port Lotniczy Zielona Góra-Babimost, Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice-Pyrzowice, Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta, Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa-Modlin, Port Lotniczy Lublin.

potrzebującym wsparcia w sytuacji nieprzejezdności szlaków komunikacyjnych lub braku dojazdu do miejscowości (ratownictwo, pomoc medyczna, dostarczenia żywności, paliwa).

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH

1. Przeprowadzenie ogólnopolskiej akcji informacyjnej dotyczącej ratowania osób narażonych na wychłodzenie.
2. Nadzorowanie wykonywania przez podległe służby działań w zakresie monitorowania miejsc, w których mogą przebywać osoby zagrożone wychłodzeniem.
3. Opracowanie zasad współpracy Policji z zarządcami dróg w kwestii ułatwienia dotarcia pługopiaskarek do miejsc odśnieżania w przypadku zablokowania przejezdności dróg krajowych oraz głównych dróg w dużych miastach i aglomeracjach miejskich spowodowanych intensywnymi opadami śniegu.

KOMENDANT GŁÓWNY POLICJI

1. W okresie utrzymywania się mrozów wzmożenie działań prewencyjnych w zakresie kontrolowania miejsc przebywania osób zagrożonych zamarznięciem celem udzielania im pomocy.
2. Utrzymanie kontaktu i wymiana informacji o stanie przejezdności dróg z wojewódzkim i powiatowymi centrami zarządzania kryzysowego, służbami ratowniczymi oraz właściwymi terytorialnie zarządcami dróg.
3. Udzielanie wsparcia w dotarciu pługopiaskarek do miejsc odśnieżania w przypadku zablokowania przejezdności głównych dróg w dużych miastach i aglomeracjach miejskich spowodowanych intensywnymi opadami śniegu w godzinach szczytowego natężenia ruchu.
4. Rozpoznanie technicznych możliwości realizacji utrzymania ciągłej współpracy i wymiany informacji na poziomie centralnym i wojewódzkim poprzez zorganizowanie stałych połączeń wideokonferencyjnych w okresie występowania groźnych zjawisk pogodowych.

KOMENDA GŁÓWNA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

Rozpoznanie zasobów i możliwości wsparcia samorządów przez PSP oraz OSP w zakresie dostarczania gorących napojów, paliwa i pomocy medycznej podróżnym w stanie zagrożenia życia, którzy oczekują na nieprzejezdnych szlakach drogowych, kolejowych lub mieszkańcom miejscowości, do których jest utrudniony dostęp.

KOMENDA GŁÓWNA STRAŻY GRANICZNEJ

Ustalenie zasad udzielenia wsparcia działań ratowniczych w celu dotarcia do osób potrzebujących pomocy w sytuacji nieprzejezdności szlaków komunikacyjnych lub miejsc trudno dostępnych w warunkach zimowych (z wykorzystaniem samochodów terenowych, skuterów śnieżnych i quadów).

KRAJOWY ZARZĄD GOSPODARKI WODNEJ

Przekazywanie do RCB informacji o rozwoju zjawisk lodowych na rzekach oraz postępek w prowadzeniu akcji lodotłamania.

INSTYTUT METEOROLOGII I GOSPODARKI WODNEJ PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

1. Przekazywanie do Instytucji zarządzania kryzysowego komunikatów dotyczących ostrzeżeń i prognoz.
2. Przekazywanie do RCB oceny sytuacji meteorologiczno-hydrologicznej w kraju.

GENERALNA DYREKCJA DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD

Przekazywanie przez Punkt Informacji Drogowej GDDKiA do RCB, KG PSP, KGP, KGSG, Dowództwa Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych, WCZK, MAiC, meldunków na temat aktualnej i prognozowanej sytuacji na drogach oraz doraźnych związanych z występującymi awariami.

WOJEWODOWIE

1. W przypadku wystąpienia zagrożenia zwołanie Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego i przekazanie do RCB ustaleń z przebiegu posiedzenia.
2. Zapewnienie stałego przepływu informacji między jednostkami zarządzania kryzysowego szczebla wojewódzkiego i powiatowego.
3. Weryfikacja sił i środków przeznaczonych do wykorzystania w miejscach mogących stwarzać szczególne zagrożenie, w tym powodziowe.
4. Przeprowadzenie akcji informacyjnej dla społeczeństwa w zakresie przygotowania do warunków zimowych z wykorzystaniem środków masowego przekazu.
5. Wykorzystanie RSO do ostrzegania i informowania mieszkańców województwa o zagrożeniach związanych z sezonem zimowym.
6. Prowadzenie akcji informacyjnej mającej na celu przypomnienie o obowiązku odśnieżania dachów obiektów wielkopowierzchniowych przez ich właścicieli i zarządców.
7. W sytuacji prognozowanych intensywnych opadów śniegu wnioskowanie do wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego o przeprowadzenie kontroli obiektów wielkopowierzchniowych w zakresie odśnieżenia dachów.

8. Utrzymywanie stałego kontaktu z Państwową Służbą Hydrologiczno-Meteorologiczną, Ośrodkami Koordynacyjno-Informacyjnymi Ochrony Przeciwpowodziowej przy RZGW oraz wojewódzkimi zarządami melioracji i urządzeń wodnych (WZMiUW).
9. Analizowanie potrzeb finansowych w zakresie pomocy społecznej pod kątem uruchomienia rezerwy celowej.
10. Utrzymanie kontaktu i wymiana informacji o stanie przejezdności dróg z powiatowymi centrami zarządzania kryzysowego, służbami ratowniczymi oraz właścicielami terytorialnie zarządzanymi drogami.
11. Określenie zasad wykorzystania specjalistycznego sprzętu będącego w posiadaniu zarządców dróg (pojazdy do odśnieżania), SG, GOPR, TOPR i innych podmiotów (samochody terenowe, skutery śnieżne i quady) w zakresie wsparcia działań ratowniczych w celu dotarcia do osób potrzebujących pomocy w sytuacji nieprzejezdności szlaków komunikacyjnych lub miejsc trudno dostępnych w warunkach zimowych.
12. W przypadku braku w budżecie gmin środków finansowych na utrzymanie dróg podjęcie działań mających na celu dofinansowanie tego przedsięwzięcia w formie dotacji celowej udzielanej przez Zarząd Województwa. Opracowanie zasad uruchamiania rezerw oraz trybu wsparcia finansowego w tego typu sytuacjach.
13. Koordynowanie działań administracji zespolonej w zakresie udzielania pomocy (np. patrole policyjne w miejscach przebywania bezdomnych, udzielanie pomocy osobom uwięzionym na nieprzejezdnych szlakach komunikacyjnych oraz na granicy państwa).
14. W celu usprawnienia przepływu informacji i skrócenia czasu uruchomienia sił i środków, wniosek kierowany do Ministra Obrony Narodowej o wsparcie przez pododdziały i oddziały Sił Zbrojnych RP przekazywać należy do wiadomości Dowództwa Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych RP oraz Szefowi Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego.
15. Publikowanie na stronie internetowej ostrzeżeń i zaleceń dotyczących niebezpiecznych zjawisk hydrologiczno-meteorologicznych, przekroczonych norm zanieczyszczenia powietrza oraz utrudnień komunikacyjnych.
16. Podpisanie z dyrektorami zakładów penitencjarnych porozumień dotyczących możliwości wykorzystania osadzonych do prac przy odśnieżaniu.

SAMORZĄDY

1. W okresie utrzymywania się niskich temperatur wzmoczenie działań prewencyjnych w zakresie patrolowania miejsc przebywania osób zagrożonych zamrznięciem.
2. Kontrolowanie warunków bytowych osób objętych pomocą społeczną (niepełnosprawni, osoby niezaradne życiowo i ubogie).
3. W przypadku wystąpienia zagrożenia zwołanie Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego i przekazanie do WCZK ustaleń z jego przebiegu.
4. Zapewnienie przez powiatowe centra zarządzania kryzysowego całodobowego przepływu informacji do WCZK.
5. Informowanie ludności o możliwości pogorszenia się warunków pogodowych i niekorzystnych zdarzeniach związanych z okresem zimowym, w tym publikowanie na stronie internetowej ostrzeżeń i zaleceń dla ludności dotyczących przekroczonych norm zanieczyszczenia powietrza.
6. Przekazywanie do środków masowego przekazu informacji o lokalnych utrudnieniach na drogach i wyznaczonych objazdach, szczególnie w dużych miastach w celu przeciwdziałania zablokowaniu dróg i uniemożliwieniu pracy pojazdom odśnieżającym.
7. Minimalizowanie skutków awarii sieci energetycznej polegające na informowaniu mieszkańców o przewidywanych przerwach w dostawie energii.
8. Monitorowanie aktualnej i prognozowanej sytuacji meteorologicznej pod kątem występowania intensywnych opadów śniegu, które mogą spowodować nieprzejezdność dróg. W przypadku niemożności utrzymania dróg w określonych standardach we własnym zakresie, zwrócenie się o wsparcie do Wojewody.
9. Przygotowanie do uruchomienia alternatywnej komunikacji zbiorowej w sytuacji wystąpienia intensywnych opadów śniegu i długotrwałego utrzymywania się niskich temperatur.
10. Zapewnienie funkcjonowania placówek oświatowych w trudnych warunkach zimowych, w tym dowóz dzieci i młodzieży do szkół, ciepłe posiłki w trakcie zajęć lekcyjnych, zabezpieczenie w ciepło budynków szkolnych, internatów oraz burs.
11. Egzekwowanie przez strażę gminne obowiązku odśnieżania chodników i usuwania śniegu z dachów od właścicieli, zarządców i użytkowników nieruchomości.
12. Uruchomienie działań doraźnych w sytuacji utrzymywania się mrozów (kokosowniki, rozdawanie gorących napojów itp.).
13. Zabezpieczenie miejsc ewakuacji i niezbędnego asortymentu (herbata, termosy, jednorazowe kubki, paliwo) oraz pomocy medycznej dla podróżnych będących w stanie bezpośredniego zagrożenia życia, którzy oczekują na nieprzejezdnych szlakach drogowych i kolejowych lub mieszkańców miejscowości, do których jest utrudniony dostęp.
14. Skoordynowanie współpracy Policji z zarządcami dróg w kwestii wsparcia w dotarciu pługopiaszarki do miejsc odśnieżania w przypadku zablokowania przejezdności głównych dróg w dużych miastach i aglomeracjach miejskich spowodowanych intensywnymi opadami śniegu w godzinach szczytowego natężenia ruchu.